

De to følgende dobbelttimer:

10) International økonomi

11) Samfundsmodeller og sociale konflikter i økonomisk perspektiv

Temaer i international økonomi:

Handel med og investering i udlandet

Internationale økonomiske institutioner og organisationer

Forskelle og modsætninger mellem lande og landegrupper

Handel med udlandet: Udveksling af varer/tjenesteydelser hen over statslige grænser

Sanktioneres af staten – nationaløkonomiske og magtpolitiske hensyn spiller ind

Frihandel fremmer som hovedregel økonomisk effektivitet og vækst

Absolut fordel (Smith): Gensidig fordel ved specialisering: Et land bør købe de varer i udlandet som er billigere dér end hjemme.

Komparativ fordel (Ricardo): Gensidig fordel ved specialisering: Et land bør købe en vare i udlandet i det omfang købet muliggør landets egen produktion af en anden vare som er mere konkurrencedygtig end den førstnævnte. Er man ikke overlegen (absolut fordel) på nogen af de to varer, skal man stadig specialisere sig, nemlig i det man er 'mindst dårlig' til. Markedsligevægten er win-win.

Faktorudrustningsteorem (Heckscher-Ohlin): Komparativ fordel afhænger af givne ressourcer (K, L, T)

Stordriftsfordel er også handelsfordel – man går fra hjemmemarked til verdensmarked

Monopolistisk konkurrence fremmer international handel: Snæver specialisering; nær-identiske produkter udveksles på kryds og tværs

Outsourcing og handel med halvfabrikata: Globale værdikæder

Handel og udvikling

Midler og motiver til at begrænse/hæmme frihandel:

Toldindtægt (fiskalt motiv)

Beskyttelsestold (protektionisme); afvikling af barrierer inden for grænserne

Handelsrestriktioner (protektionisme)

Erhvervssubsidier (protektionisme)

Offentlig begunstiging og medinvestering (*pick the winner*)

Imperialisme, kolonialisme, politisk og finansiel afhængighedsskabelse

Styring af forsyningssituationen (vitale behov; planøkonomisk styring)

Krisebekæmpelse; valutaknaphed/betalingsbalancehensyn

Bilateral handelspolitik

Sikkerhedspolitik

Gengældelse; *beggars-thy-neighbour*; handelskrig

Internationale institutioner og regimer relateret til handel:

Guldstandard

Bretton Woods

Flydende valutakurser

Bilaterale handelsaftaler, herunder *most favoured*-ordninger

Frihandelsområder

Handelsblokke

WTO (global frihandelsordning)

SWIFT (globalt betalingsinformationssystem)

Bevægelig kapital:

Udenlandske investeringer

Agentur, handelskontor

Direkte investering: Opkøb/overtagelse; greenfield

”Politisk risiko”

Vandrende arbejdskraft:

Migrationsstrømme

Push-/pull-effekter

Regulering

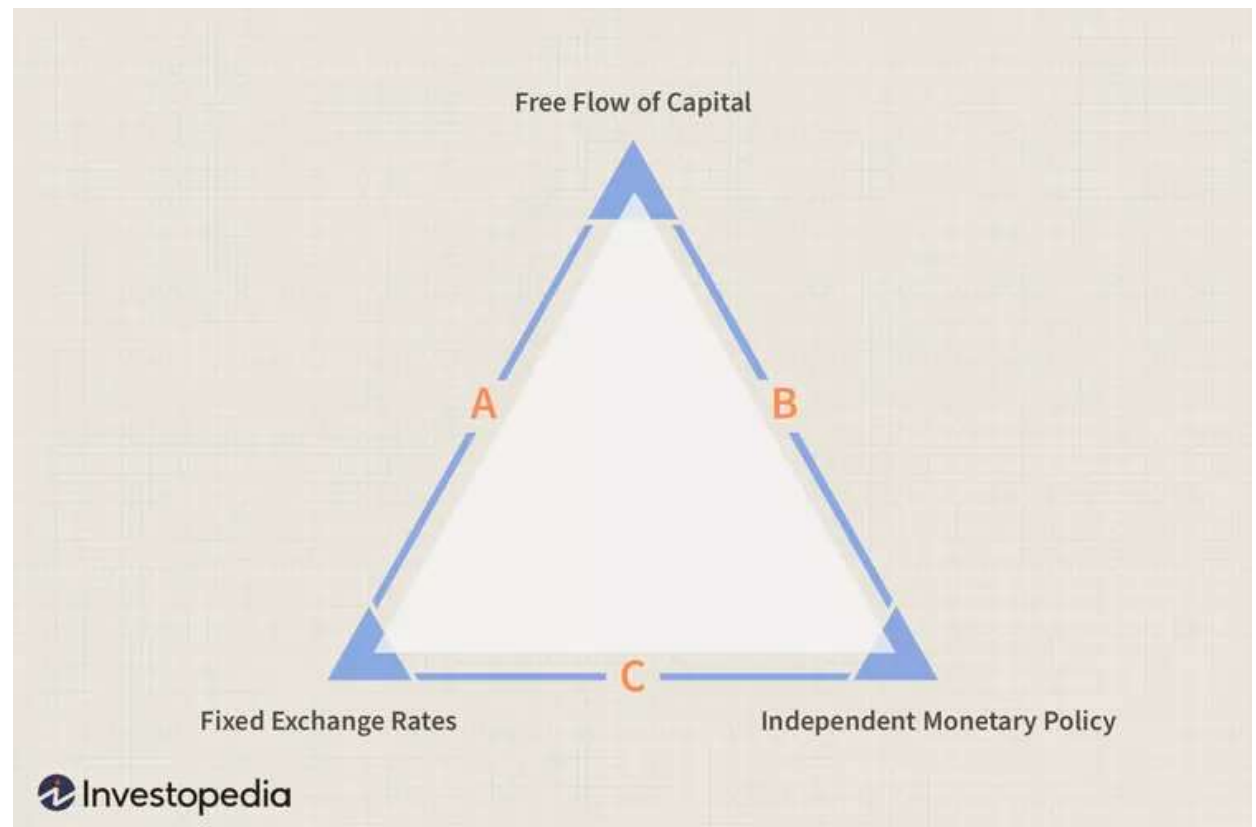
Europæiske indre marked

International økonomi og økonomisk politik

Den åbne økonomi: Kapitalbevægelser, pengepolitik, valutapolitik

Handels- og betalingsbalancerne

Samordning med finanspolitik

De to følgende dobbelttimer:

10) International økonomi

11) Samfundsmodeller og sociale konflikter i økonomisk perspektiv

Samfundsmodeller og sociale konflikter i økonomisk perspektiv:

Strukturelementer ifølge reguleringsteori:

Penge og finans

Beskæftigelse, løn, ledelse, arbejdsorganisation

Marked og konkurrence

Integration i international økonomi

Statens interventioner

Struktur er et sæt permanente, gensidigt betingende 'pladser' i en måde at anskue en 'verden' (et sluttet univers) på. Pladserne kan besættes med nye elementer og strukturen dermed ændre sig, men det er stadig den samme struktur. Den 'verden' der anskues lige her, er det kapitalistiske samfunds politiske økonomi.

Samfundsmodeller og sociale konflikter i økonomisk perspektiv, temaer og brudlinjer:

Samspillet mellem økonomisk vækst og politisk styreform

Gode og dårlige institutioner

Klassekampen: hegemoni og fordeling

Folk og elite: meritokrati, rent-seeking, vested interests, social mobilitet, inklusion

Skiftende (via strukturkriser) historiske varianter af vestlig kapitalisme (frimarkedsmodel 1870-1930, semi-monopolistisk model 1930-1980, transnational platformsmode 1980-2020)

Alternative modeller for forholdet mellem stat og marked (The American Way, fransk *dirigisme*, svensk klassesamarbejde)

Konkurrerende systemiske varianter af kapitalisme (Vesten, Kina)

Alternative samfundsmodeller (til kapitalismen)? Fører krise til fornyelse eller sammenbrud?